

Csepregi Horváth János: A józsefvárosi óvoda százéves története. 1840—1940.

Budapest, 1939. 8-r., 44 lap.

Leikes szerzője 87 éves korában írta ezt a kis munkát s Brunszvik Teréz grófnő emlékének ajánlja. Érdekes adatokat tartalmaz fővárosunk magyarosodásának és gyermekvédelmének történetéhez. Szép példa arra is, hogy céltudatos szervezéssel és áldozatos lélekkel 100 éven át is lehet intézményeket társadalmi úton is életre kelteni és életben tartani.

Az egyesület 100 éves története a szívós kitartásnak és a nehézségek legyőzésének követésre méltó példája. Ugyanis 16 óvoda-egyesület alakult és működött a fővárosban hosszabb-rövidebb ideig, de száz éves fennállása évfordulóját csak ez az egy érte meg.

Pedig már az alakulás első évében ellentétek merültek fel abban a fontos nemzeti kérdésben, hogy magyar vagy német nyelven vezessék-e az óvodát és az egyesület ügyvitelét is. Elismeréssel emlékezik meg a szerző a 100 évvel ezelőtt élt derék, német származású, de magyar érzésű polgárokról, akik mint egyesületi tagok nagy többségükben magyar nyelven kívánták vezetni az óvoda nevelését is s az egyesület ügyvitelét is. Erre a kisebbségben maradt tagok kiváltak az egyesületből. Hogy a kisdedővő-intézet elsősorban nem egészségvédelmi, hanem népnevelési intézmény s magyar nyelv és a nemzeti érzés első közös hajléka, azt szemléletesen bizonyítják ezek a nyelvi küzdelmek.

Hogy a Józsefváros polgársága mennyire a magáénak érezte a gyermeknevelés és az óvoda ügyét, az bizonyítja legszebben, hogy egyes tagjai halálós ágyukon sem feledkeztek meg róluk s végrendeleteikben hagyományokat tettek számára. Hofrichter József 1876-ban 2370 forintot, Szalay István 1880-ban 400 forintot, Kiss Péter 1885-ben 1000 forintot, Krettier Károly 1886-ban 1000 forintot, Wirnhardt Róza 1890-ben 500 forintot, Krausz Mária 1900-ban 600 koronát hagyott az óvodára. Ezen felül voltak még az alapító tagok tagdíjai: eleinte 40, később 50 forint, majd 100 korona, végül 200 P volt az óvodaegyesület alapító tagdíja. A vezetőség olyan jól gazdálkodott, hogy óvodája saját házában van elhelyezve s szerzetes nővérek vezetik. Van napközi otthonuk is, itt a gyermekek reggel kávé és kenyert, délben kétfogásos ebédet s 4 óraker uzsonnát is kapnak. 170 gyermek jár az óvodába, s ezek közül több mint száz gyermek részesül napközi gondozásban és étkezésben is.

Az óvodaegyesület tagsági díja évi 4 P. Szerzőnk e kis művének az is célja, hogy az egyesület nemes munkájára szélesebb körök figyelmét is felhívja s 100 éves multjából merítsen erőt a gyermekmentés újabb feladataira.

Mácsay Károly.

Tomay Dezső: Az élmény lélektana és szerepe a nevelésben, különös tekintettel a cserkészetre (A Magyar Kir. Tisza István Tudományegyetem Pedagógiai Szeminárium és Pszichológiai Intézetéből.) Debrecen, 1938. 8-r., 30. l.

Az értekezés írója az élmény fogalmának fejtegetéséből indul ki. A mai filozófiai, lélektani és pedagógiai irodalomban gyakran találkozunk az él-